

ULUSAL GENİŞBANT STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI (2017-2020) (TASLAK)

TELKODER GÖRÜŞLERİ

14.04.2017

Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme	Teklif
<p>Taslakta yer alan bazı önemli alanların mutlaka metinden çıkarılması gerektiği değerlendirilmektedir. Mutlak suretle çıkarılması gereken ana başlıklar;</p> <ul style="list-style-type: none">• Bölgesel düzenleme yaklaşımının değerlendirilmesi ve yeni düzenlemelerin hayata geçirilmesi, (Bölgesel düzenleme yerine daha önce de önerilen bölgesel teşvik uygulamalarının değerlendirilmesi gerekmektedir.)• Belediyelerin ve iştiraklerinin altyapı kurmalarına ve işletmesine izin verilmesi, (Belediyeler alt yapı kazılarına izin veren kurumlar oldukları için aynı zamanda kendileri veya iştirakleri yoluyla işletmecisi olduklarında da çok ciddi sorunlar yaşanmaktadır, bu nedenle belediyelerin ve iştiraklerinin altyapı işletmecisi olmasının sabit genişbant hedeflerini ve sektör rekabetini olumsuz etkileyeceği değerlendirilmektedir.) <p>Bununla birlikte, dokümanda çalışma alanları ile ilgili, çalışmaların tamamlanması için çok uzun zamanlar öngörüldüğü değerlendirilmektedir (2018-2019-2020 gibi). Bu çalışmaların</p>	

<p>birçoğunun, hızlı aksiyonlarla aylar mertebesinde sürelerde sonuca kavuşturulması önem arz etmektedir, aksi takdirde raporun başında karşılaştırılması verilen gelişmiş ülkeler ve OECD ülkelerinin gerisinde kalma ve yetişmek için bu çalışmaların yeterli olamayacağı bir sonuçla karşılaşılabilirliğini değerlendirmekteyiz. Bu kapsamda aşağıda yer alan eylem maddelerinin önceliklendirilerek 2017 yılı sonuna kadar tamamlanması gerektiği değerlendirilmektedir;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geçiş Hakkı ve Tesis paylaşımına yönelik eylem maddeleri • Toptan Genişbant pazarlarında Rekabetin Arttırılmasına yönelik eylem maddeleri • Veri Merkezi ve IDN'lere yönelik eylem maddeleri 		
Taslaktaki Bölüm/Kısım ve Sayfa Numarası	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
<p>1-Bölüm 4/ Genişbant Hedefleri Çizelge 8, sayfa 38</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni Nesil Genişbant teknolojileri karşılaştırıldığında sabit genişbant internet hizmetleri için en uygun teknoloji fiber olarak değerlendirilmektedir. Zira dış etkilerden ve mesafeden en az etkilenen altyapı tipi ve kullanılan aktif ekipmanların gelişmesi ile daha yüksek hız ve kapasite sağlayabilen uzun ömürlü bir teknolojidir. Diğer yandan, uluslararası düzeyde 	<ul style="list-style-type: none"> • En az 1 Gbit/s hızlarda genişbant erişim sağlanabilecek hane oranı hedefi %30'un üzerinde olacak şekilde arttırılmalıdır. • Ülkemizin FTTH/B abone sayısının hızla artması için hem mevcut altyapının daha verimli kullanılması hem de yeni yatırımların teşvik edilerek yaygınlaştırılması

rekabet edebilmek için teknolojinin önemini fark eden ülkeler, yatırımlarını eve kadar fiberi önceliklendirerek 1 Gbit/s hızlara ulaşmayı hedeflemektedir. Ulusal genişbant Strateji taslağında da, farklı eylem maddeleri kapsamında fiberin önemi ve ihtiyacının vurgulandığı görülmektedir. Bununla birlikte, 2023 yılında 10 milyon fiber internet abone sayısı hedefine ulaşılabilmesi için, en az 1 Gbit/s hızlarda genişbant erişim sağlanabilecek hane oranı hedefinin 2023 yılı için **en az %30** seviyesinde olması gerektiği düşünülmektedir.

- Bununla birlikte, 2016 itibariyle 1,8 milyon FTTH/B aboneli olan ülkemizde Fiber abone sayısının 4 senede 5 milyona çıkması için mevcutta fiber altyapı yapımında karşılaşılan çeşitli sorunların çözülmesi için önemli adım atılması gerektiğine vurgu yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.
- Ülkemiz penetrasyon hedeflerinin hem sayısal hem

gerekmektedir. Bu kapsamda, Sona ermiş olan Fiber muafiyet kararının yenilenmemesi, Fiber pazarında rekabetin canlandırılması, Tesis paylaşımı ve geçiş haklarında yaşanan sorunların çözülmesi ve Fiber yatırımların teşvik edilmesi gerekmektedir.

- Ülkemizin hedeflenen sabit genişbant abone yoğunluğuna kaliteli bir şekilde ulaşabilmesi için Toptan seviyede yaşanan hizmet kalitesi problemlerinin yapıcı çözümünü sağlayacak mekanizmalar ivedi olarak hayata geçirilmelidir.

	<p>de kalite olarak yakalanabilmesi için özellikle xDSL alanında Toptan seviyede yaşanan sorunlara yapıcı çözüm mekanizmaları getirilmelidir. Bağlantı, Tahsis, Nakil problemleri gibi sorunların çözümü ve sürekli denetimi için gerekli KPI'lar belirlenmeli, bu KPI'ların kontrolü için yerleşik işletmecinin KPI'larının izdüşümünün ayrı bir alanda kurulması gerektiği değerlendirilmektedir.</p>	
<p>4.1.1. Yeni Nesil Erişim Şebekelerinin Geliştirilmesi Amacıyla Pasif Altyapı Kurulumunun Kolaylaştırılması</p>	<ul style="list-style-type: none">Elektronik haberleşme hizmetleri 5809 sayılı Kanun ile serbest piyasa ekonomisi kuralları çerçevesinde, temelinde bir piyasa faaliyeti olarak ele alınmıştır. Kanun, istisnai halleri de açıkça içermekte olup, sayılan istisnalar dışındaki tüm elektronik haberleşme iş ve işlemlerinin 5809 sayılı Kanun kapsamında yapılması gerekmektedir. Buna karşın, uygulamada başta belediyeler ve 4562 sayılı Kanuna tabi OSB'ler, 5809 sayılı Kanun hükümlerini işlemez hale getiren bir şekilde hareket ederek 5809 sayılı Kanun çerçevesinde yetkilendirilmiş işletmecilerin	<p>Eylem Adımları:</p> <ol style="list-style-type: none">Belediyeler, KGM, TCDD, BOTAS, TEİAŞ, elektrik dağıtım şirketleri'nin işletmecilerin ihtiyacına yönelik pasif altyapı kurmaları ve BTK'dan yetki izin almak kaydıyla işletmeleri amacıyla yasal düzenleme yapılacaktır. <u>Belediyeler, belediyelerin iştirakleri veya bağlı ortaklıkları işletmeci olamayacaktır.</u>İşletmeciler için kurulacak pasif altyapıların işletme esaslarının belirlenmesi, diğer işletmecilere ayırım gözetmeme ilkesi çerçevesinde kullanılması, söz konusu

	<p>faaliyetlerini kısıtlamakta, engellemektedir. Özellikle belediyeler tarafından yeni bir gelir kaynağı yaratılabileceği düşüncesiyle belediye iştirakleri oluşturularak yetkilendirilmiş işletmeci sıfatı elde edilerek ilgili Belediye sınırları içerisinde elektronik haberleşme işleri anılan iştirake yönlendirilmektedir. Bir yandan da mevcut diğer işletmecilerin geçiş hakkı ve altyapı tesisine yönelik talepleri karşılıksız bırakılarak yetkilendirildikleri alanda iş yapmaları fiilen engellenebilmektedir.</p> <p>Bu kapsamda kamu kurumlarının işletmecilerin kullanımına yönelik pasif altyapı kurmalarını ve en önemlisi bu altyapıların işletiminin BTK'dan yetkilendirilmek sureti ile bu kurumlara ait özel şirketlere devredilmesinin yukarıda açıklanan sorunların daha da büyümesine neden olacağı değerlendirilmektedir.</p> <p>Bu çerçevede, mevcut durumda ilgili kamu kurum ve kuruluşların sahipliğinde bulunan altyapılarda</p>	<p>kullanıma yönelik her türlü esasların ve taban-tavan ücretlerin belirlenmesi sağlanacaktır. Bu konudaki tüm düzenlemeler UDHB onayına tabii olarak UDHB tarafından oluşturulacaktır. <u>Belediyeler bu kapsamda Bakanlık, BTK ve Rekabet Kurumu düzenlemelerine ve denetimine tabi olacaktır.</u></p> <p>3. Bu kurumların pasif altyapı kurulumunu teşvik etmek ve maliyetlerini karşılamak amacıyla alabilecekleri ücretler düzenlenecek ve belirlenen ücretlerin haricinde başka bir ücret alınmamasına yönelik yasal düzenleme yapılacaktır. Böylece farklı uygulamaların ve muhtemel yüksek ücretlerin önüne geçilecektir.</p> <p>4. KGM, TCDD, elektrik dağıtım şirketleri, Belediyeler vb. kurumlara ait mevcut altyapıların (doğalgaz, elektrik, su, kanalizasyon, karayolu, demiryolu üzerindeki kanal, göz, direk vb.) paylaşımına açılmasına ve ücretlerinin belirlenmesine yönelik çalışmalar yürütülecek ve uygulamada yeknesaklığın sağlanmasını teminen mevzuat çalışmaları yapılacaktır. Bu kapsamda,</p>
--	--	--

	<p>elektronik haberleşme altyapısına uygun olan tüm şebekelerin (boru, göz, kule) erişime açılması gerekmektedir. AB'de diğer şebeke işletmecilerinin(enerji, su, ulaştırma, vb.) altyapılarını adil koşul ve ücretlerle erişime açması zorunlu tutulmuştur. Ülkemizde özellikle mülkiyeti kamuya ait olan şebekeleri işleten özel şirketlerle ilgili sınırlamaların varlığı (örneğin enerji dağıtım şirketleri) nedeniyle bu gibi yapılarda geçiş hakları kapsamında paylaşım talebinde bulunulamamaktadır. Kamuya ait olsalar da bu altyapılar, söz konusu yeri işleten özel şirketin gözetim ve denetim ve tasarrufunda olduğundan, söz konusu yerleri işletmecilere geçiş hakkı kapsamında kullanılabileceği modellerin geliştirilmesi üzere gerekli hukuki altyapının hazırlanması gerekmektedir.</p> <p>Bu kapsamda, elektronik haberleşme altyapılarının işletmeciler dışında kurumlar tarafından yapılması (Belediyeler vb) ve işletilmesinin önünü açacak</p>	<ul style="list-style-type: none">• Elektronik haberleşme mevzuatında yapılacak düzenlemelerle, söz konusu altyapıların bu altyapıları işletenler tarafından maliyet bazlı olarak ve teknik imkanlar dahilinde, elektronik haberleşme sektöründeki işletmecilere kullandırılması sağlanacaktır.• Bu düzenlemelerin, işletmeciler arasında ayrımcılığa ve rekabetin kısıtlanmasına sebebiyet vermeyecek şekilde yapılması sağlanacaktır.• Söz konusu altyapılara ait bilgilerin EHABS'a dahil edilmesi ve mevcut altyapı bilgilerinin BTK'ya bildirilmesi yükümlülüğü ilgili kamu kurum/kuruluşlarına getirilecektir.• KGM, TCDD, elektrik dağıtım şirketleri, belediyeler, vb kurum/kuruluşların elektronik ve haberleşme altyapısı haricindeki altyapı inşaatı yaparken elektronik haberleşme sektöründeki işletmecileri bilgilendirmesi ve ortak altyapı inşaatı ile tüm altyapıların birlikte
--	--	---

düzenlemelerin risk barındırdığı düşünülmektedir. Özellikle, Belediyelerin kazı süreçlerinde hem izin merci olması hem de altyapı kurabilecek yetkiye sahip olmaları izin süreçlerinde çatışmalara sebep olabilecektir. İşletmeciler dışındaki kurumların pasif altyapı kurmasına izin verilse dahi bu sadece işletmecilerin talebini karşılama amaçlı olmalı ve işletme hakkı sadece işletmecilerde olmalı, diğer kurumlar işletmecilerin talebi doğrultusunda kurdukları pasif altyapıları işletmecilere devretmelidir.

yapılabilmesi sağlanacaktır. Buna ilişkin koordinasyon mekanizmaları geliştirilecektir.

5. Altyapı tesisi konusunda yerel yönetimlerle yaşanan sorunların giderilmesini teminen;

- **5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun yetkilendirmeleri düzenleyen 8. maddesinin 1. fıkrasına "Belediyeler ve belediye iştiraki olan şirketlerin yetkilendirme olarak altyapı işletmeciliği yapmasının önüne geçilmesi ve mevcut durumda bu şirketlerin sahipliğinde bulunan altyapıların sektörde faaliyet gösteren telekomünikasyon işletmecilerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından belirlenecek usul ve esaslar yolu ile kiralaması"nı hükmeden maddeler eklenecektir.**
- **5393 sayılı Belediyeler Kanunu'nun 14. Maddesinin a fıkrasında ve 15. maddesinin a fıkrasında "5809 sayılı kanun kapsamındaki elektronik haberleşme altyapı ve hizmetleri" kapsam dışına çıkarılmalıdır.**

		<ul style="list-style-type: none"> • <u>5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. Maddesinin h fıkrasında ve 8. Maddesinde "5809 sayılı Kanun kapsamındaki elektronik haberleşme altyapı ve hizmetleri" kapsam dışına çıkarılmalıdır.</u>
4.1.3. Kablo TV Altyapısının Yaygınlaştırılması	"Eylem Adımları" kısmına teklifteki maddenin eklenmesi gerektiği görüşüdeyiz.	<p>Eylem Adımları:</p> <p><u>4- Genişbant internetin yaygınlaştırılması, iletişim altyapısının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması için Kablo TV altyapısı bütün işletmecilerin kullanımına açılacaktır.</u></p>
4.1.4. Bina İçi Elektronik Haberleşme Altyapısının Kurulumunun Zorunlu Hale Getirilmesi	Tekrarlanabilir olmayan varlıklara ilişkin öncül düzenleme yapılmasının sürdürülebilir rekabet ortamının tesisine sağlayacağı katkı gözetilerek işletmeciler özellikle bina içlerinde ortak altyapı kurmaya veya kurulan altyapıları paylaşmaya yönlendirilmelidir. AB örneklerinde olduğu gibi "Bina içi ortak yatırım ve dikey paylaşım" düzenlemesi hayata geçirilmelidir. Bu konu UGSEP Taslağında 4.1.4 maddesinde yer bulmuş olmakla birlikte, özellikle eski binalara yönelik yapılacak düzenlemelere Fransa örneğinin	<p>1- BTK'nın hazırlamış olduğu Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı Teknik Şartnamesi yeni yapılan her binaya kablo dahil fiber altyapının kurulumunun zorunlu tutulmasını sağlayacak şekilde güncellenecek ve teknolojik ihtiyaçlar ile altyapı çeşitliliği göz önünde bulundurularak sürekli güncel tutulması sağlanacaktır.</p> <p>2. Mevcut binalardaki ve site sınırlarındaki tesisatın, kademeli olarak normlara uygun hale getirilmesi ve mevcut fiber ve</p>

yol gösterici olabileceği değerlendirilmektedir.

Fransa'da, ilk olarak ARCEP 2008 yılında, alternatif operatörlerin kendi fiber ağlarını kurabilmeleri için Orange'a, altyapısına maliyet esaslı erişim sağlama yükümlülüğü getirmiştir. İkinci olarak, Ekonomiyi Yenileme Kanunu ile ARCEP'e, bina içi kablolama yapan tüm işletmecilere pasif erişim yükümlülüğü getirebilme yetkisi verilmiştir. Bu kapsamda, işletmecilerin binalara fiber ile erişebilmesi kolaylaştırılırken, bakır altyapının bulunmadığı Greenfield alanlarda da müteahhitlere binalara fiber tesis etme yükümlülüğü getirilmiştir.

Ayrıca ARCEP, altyapı rekabeti ve şebeke erişimi arasındaki dengeyi sağlayabilmek için, 12'den fazla konut içeren binaların belirli bir oranı sağlaması koşuluyla, 250.000'den fazla nüfusu olan 106 kentin listesini oluşturmuş ve bu kentleri yüksek nüfus yoğunluğu olan alanlar olarak belirlemiştir. Bu alanlarda altyapı rekabetinin teşvik edilebilmesi için, bina içi kablolamayı yapan işletmeci, şebeke toplama noktasında diğer işletmecilere pasif erişim

bakır kablolamaların ortak kullanımının/paylaşımının standart hale getirilmesi için çalışmalar yapılacaktır. **Mevcut binalarda FTTH yatırıma yönelik bina sakinleri/yönetimi ile anlaşarak yatırım kararı alan işletmeciye, diğer işletmecilere ortak yatırım çağrısında bulunma zorunluluğu getirilecektir. Ortak yatırıma katılmayan işletmeciler kiralama yoluyla bina için fiber altyapısı üzerinden hizmet sunabilmelidirler.**

3. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca yürürlüğe konulan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği'nde Türk Telekom'un şartnamesine yapılan atıflar BTK'nın güncellenen teknik şartnamesine yapılacaktır.

4. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca yürürlüğe konulan Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği ekinde yer alan Elektrik Projesi Kontrol Formunun ilgili bölümlerinde değişikliğe gidilerek, BTK tarafından güncellenen Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı Teknik Şartnamesi'ne uyumlu hale getirilecektir.

	<p>sağlamakla yükümlü kılınmıştır. 12'den fazla konut bulunan binalar için şebeke toplama noktası binanın içinde, diğerlerinde ise yakın bir saha dolabında yer almalıdır.</p> <p>Düşük nüfus yoğunluğuna sahip yerler için ise düzenleyici çerçeve, paylaşım konu (unbundling) pasif fiber erişim çözümü için, şebeke toplama noktasının, ortalama 1.000 hat içermesini öngörmektedir.</p> <p>Her iki alanda da, binaya yatırım yapan işletmeci, ortak yatırım planlarını içeren bir referans teklif yayınlamalıdır. Eski binalarda FTTH yatırımı gerçekleştirecek işletmeci, öncesinde bir yatırım duyurusu yapıyor, isterse diğer operatörler %5 ortaklığı kabul ederek ilerleyebilir, bu aşamada yatırıma dahil olmaz ise, daha sonra yatırımı gerçekleştiren işletmeciden fiber kapasitesi kiralayabilir.</p>	<p>5. Binaların projelerinin onaylanması ve yapı kullanım ruhsatlarının verilmesi aşamalarında ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından söz konusu Şartnameye uyumun denetlenmesi sağlanacaktır.</p> <p>6. Eski ve yeni binalarda ve sitelerde (OSB gibi özel statüdeki kampüsler dahil) tesis edilen elektronik haberleşme altyapısının işletmecilere ortak kullanılmasının/paylaşımının sağlanmasına ve bina/site yönetimlerinin münhasırlık sözleşmeleri gibi, sonradan gelen işletmecilerin bina ya da sitede hizmet vermelerini engelleyecek uygulamaları ortadan kaldırmaya yönelik mevzuat düzenlemeleri yapılacaktır.</p> <p>7. Bina içi elektronik haberleşme altyapısının, tek bir kullanıcının hizmet talebi halinde dahi, kat mülkiyeti kanunu gereği kat maliklerinin muvafakatlarına dair gerekli nisaplar aranmadan tesis edilebilmesine yönelik düzenleme yapılacaktır.</p>
--	--	--

		<p>8. İmar mevzuatında aşağıdaki düzenlemelerin yapılmasına ve plan ve projelerin belediyelerce tasdikinde ve iskân izni verilmesi aşamasında bu düzenlemelerin esas alınmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir. Bu kapsamda,</p> <ul style="list-style-type: none">• İmar planında ticaret ve konut, toplu konut, kentsel çalışma, ticaret, ticaret ve hizmet, sanayi ve organize sanayi, küçük ve orta ölçekli sanayi alanları, kamu kurumu, konut dışı kentsel çalışma, karayolu servis alanları, rekreasyon, fuar, spor tesisi ve benzeri alan olarak belirlenen yerlere verilecek yapı ruhsatıyerlerinde haberleşme altyapısı ve tesisleri için de inşaatı yapan veya yaptıran tarafından gereken alanların ayrılmasına,• Kapalı alan (bina içi) kapsamanın dışardan sağlanmasının mümkün olmadığı kamuya açık bina, ticari, spor alanlarında elektronik haberleşme hizmetlerinin sunulması ve bu yerlerde bina için
--	--	--

		<p>kapsamanın sağlanması hususunda inşaatı yapan veya yaptıranların işletmecilere kapalı alan kapsamı için gereken altyapıyı ve sistem odalarını projede yer vermesine ve bunların makul ücretlerle kullanımının sağlanmasına,</p> <ul style="list-style-type: none">• Teknik koşullar ve uygulamaya dair usul ve esasların belirlenmesine <p>yönelik imar mevzuatında düzenlemeler yapılacaktır.</p>
4.1.5. Geçiş Hakkı ve Tesis Paylaşımı Mevzuatının Güncellenmesi	<p>İşletmeciler, fiber altyapı kurmak istedikleri noktalarda mevcut altyapı var ise geçiş hakkı yönetmeliği gereği, altyapıyı paylaşmak zorunda olduklarından, birçok noktada yerleşik işletmeciye bağlıdır. Sektörün önünü daha gerçekçi ve sağlıklı bir temelde açmak için Geçiş Hakkı Yönetmeliği'nde tesis paylaşımı zorunluluğunun kaldırılması ve talep edilen güzergâhta tesis paylaşımının zorunlu olması hükmünün değiştirilerek erişim talep eden işletmecinin ticari kararına bırakılması önemli bir adım olacaktır. Strateji</p>	<p>8. Tesis paylaşımı uygulamasının etkin şekilde işlemesi ve sürecin etkinliğini engelleyen hususların ortadan kaldırılmasını teminen hem hizmete ilişkin ücretler hem de taleplerin karşılanmasına yönelik usul ve esaslar gözden geçirilerek mevzuatta ve referans tekliflerde gerekli değişiklikler yapılacaktır. Bu kapsamda, alınacak ücretlerin standart ve makul seviyede tutulması, tesis paylaşımı süreçlerinin hızlı yürütülmesi ve bu süreçlerin idari denetiminin yapılması sağlanacaktır. <u>Bu kapsamda;</u></p>

dökümanında bu adımın öncelikli olarak değerlendirilmesi ve 2017 yılı içinde tamamlanması sabit altyapı problemlerinin çözülmesi için elzemdir.

Başlık altındaki eylem planlarında yer alan 5. Madde tek başına yeterli olup, bu maddenin kabulü durumunda 6. Maddeye ihtiyaç kalmamaktadır.

Tesis paylaşımı konusunda yaşanan sorunları hedefleyen somut eylem adımlarının dokümana eklenmesine fayda görülmektedir. Bu kapsamda talep ettiğimiz değişiklikler yanda yer almaktadır.

Bilindiği üzere, işletmeciler elektronik haberleşme hizmetlerini sunarken, esasen bir kamu hizmetini ifa etmektedirler. Buna bağlı olarak, işletmeciler, elektronik haberleşme hizmeti sunmak amacıyla, kamu ve/veya özel mülkiyete konu taşınmazları kullanma hakkına ihtiyaç duymaktadır. İşletmecilerin söz konusu kullanma hakkı ise “geçiş hakkı” kurumu adı altında, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu’nda;

- **Tesis paylaşımı ücretleri yatırım merdiveni yaklaşımını destekler şekilde, maliyet esaslı ve diğer toptan hizmetlerin ücretleri ile tutarlı bir şekilde yeniden belirlenecektir.**
- **Tesis paylaşımı taleplerinin kısmi karşılanabilir bölümleri için yeni başvuru yapılması gerekliliği ortadan kaldırılmalıdır.**
- **Kaynakların verimli kullanılabilmesini teminen bir gözden birden fazla kablo geçirilmesine imkan sağlanacaktır.**
- **Aydınlatılmamış Fiber teklif edilecektir.**
- **Tesis paylaşımına ilişkin sözleşmeler BTK tarafından çıkarılan tesis paylaşımı Usül ve Esaslardaki yükümlülüklerle sınırlı olacak ve tek tip bir sözleşme ortaya konulacaktır.**

9- 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu’nda yer alan “Geçiş Hakkına” ilişkin hükümlerin Medeni Kanun’unda

“elektronik haberleşme hizmeti vermek amacıyla, her türlü elektronik haberleşme alt yapısını ve bunların destekleyici ekipmanlarını, kamu ve/veya özel mülkiyete konu taşınmazların altından, üstünden, üzerinden geçirme ve bu alt yapıyı kurmak, değiştirmek, sökmek, kontrol, bakım ve onarımlarını sağlamak ve benzeri amaçlarla söz konusu mülkiyet alanlarını bu Kanun hükümleri çerçevesinde kullanma hakkını kapsar.” şeklinde tanımlanmıştır.

İşletmecilerin, EHK’da düzenlenen “geçiş hakkı” kurumu ise, aslen Medeni Kanun’ un (MK) “Taşınmaz Mülkiyetinin İçeriği ve Kısıtlamaları” başlıklı İkinci Ayırımı, 727. ve 744. maddelerinde yer alan “geçit hakkı”nın bir görünümüdür. Nitekim Medeni Kanun’da “geçit” ve taşınmazın kullanımına imkan veren “irtifak” hakları, aşağıdaki maddelerde düzenlenmektedir:

MK: Madde 727- Su, gaz, elektrik ve benzerlerinin mecraları, işletmenin bulunduğu taşınmazın dışında olsalar bile, aksine bir düzenleme olmadıkça o işletmenin eklentisi ve işletme

bulunan “Geçit Hakkı” kapsamındaki ilgili maddeler ile uyumlu hale getirilmesine yönelik mevzuat çalışması yapılacaktır.

malikinin malı sayılır. Komşuluk hukukunun gerektirdiği hâller dışında bir taşınmazın böyle bir mecra ile aynî hak olarak yüklenmesi, ancak bir irtifak hakkı kurulması suretiyle olabilir. İrtifak hakkı, mecra dışarıdan görülmüyorsa tapu kütüğüne tesciliyle, dışarıdan görülüyor ise noterce düzenlenecek sözleşmeye dayanılarak mecranın yapılmasıyla doğar.

Madde 744- Her taşınmaz maliki, uğrayacağı zararın tamamının önceden ödenmesi koşuluyla, su yolu, kurutma kanalı, gaz ve benzerlerine ait boruların, elektrik hat ve kablolarının, başka yerden geçirilmesi olanaksız veya aşırı ölçüde masraflı olduğu takdirde, kendi arazisinin altından veya üstünden geçirilmesine katlanmakla yükümlüdür. Mecra geçirilmesinin kamulaştırma kurallarına bağlı olması hâlinde, bu Kanunun mecralara ilişkin komşuluk hükümleri uygulanmaz. Mecrayı geçirme hakkı, hak sahibinin istemi üzerine ve giderleri ödemesi koşuluyla tapu kütüğüne tescil edilir.

Medeni Kanun ile düzenlendiği şekilde ilgili haklardan

	faydalanabilmek üzere GEÇİT HAKKI=GEÇİŞ HAKKI olmalıdır.	
<p>4.1.6. Elektronik Haberleşme Altyapısı Kurulumunun Kolaylaştırılması</p> <p>“Orman alanlarında yapılacak olan geçiş işlemlerinde Başbakanlık’tan izin alınmasına yönelik mevcut Genelge’nin uygulanması sürecinde; işletmecilerin orman alanlarına haberleşme tesisi için Orman Müdürlüklerine yaptığı başvurularda bu taşınmazlar ile ilgili yürütülen işlemlere yönelik muafiyet sağlanması ve izin süreçlerinin kısaltılması gerektiği değerlendirilmektedir.”</p>	<p>Taslak raporda da belirtildiği şekilde, 2012/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamında Kamu Kurum ve Kuruluşları (Belediyeler ve İl Özel İdareleri hariç) ile sermayesinin %50’sinden fazla kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan şirketlerin kendi tasarruflarında bulunan taşınmazlarıyla ilgili her türlü tasarrufa yönelik işlemler Başbakanlık iznine tabi kılınmıştır.</p> <p>Söz konusu genelge ile birlikte orman alanlarında işletmeciler tarafından geçiş hakkı izinlerinin alınması konusunda çok ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu nedenle, elektronik haberleşme hizmeti sunan işletmeciler arasında ayırım gözetmeksizin ve tüm işletmeciler için geçerli olacak şekilde “geçiş hakkı” işlemlerinin bahse konu Genelge kapsamından muaf tutulması önem arz etmektedir.</p>	<p>Eylem Adımları</p> <p>4- Orman taşınmazlarından geçiş işlemlerinde Başbakanlık’tan izin alınmasına yönelik mevcut Genelge’nin uygulanması sürecinde; işletmecilerin <u>arasında ayırım gözetmeyecek şekilde, tüm işletmecilerin</u> orman alanlarına haberleşme tesisi için Orman Müdürlüklerine yaptığı başvurularda bu taşınmazlar ile ilgili yürütülen işlemlere yönelik muafiyet sağlanması ve izin süreçlerinin kısaltılması sağlanacaktır.</p>
YENİ MADDE ÖNERİSİ	Yönetici Özeti kısmında UGS’nin ana hedefinin; “HER YERDEN	<u>4.1.8. Türkiye’nin Uydu Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması</u>

<p>4.1.8. Türkiye'nin Uydu Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması</p>	<p>HERKES İÇİN GENİŞBANT” olarak belirlendiği bu raporda, uydudan internet ve diğer uydu hizmetlerinden bahsedilmemesi eksik kalacaktır.</p> <p>Artık yeni teknolojilerle, çok hafif ve küçük antenler sayesinde uyduya her yerden ve mobil olarak bağlanabilmek mümkündür. Genişbant internette, özellikle fiber ile ulaşılamayan yerler için en ideal teknoloji uydudur (Altyapı maliyeti yüksek nüfusu az yerler, deniz ve hava taşımacılığı, vb.).</p> <p>Uydu hizmetlerinin en önemli yararı herhangi bir afet durumunda, fiber ve mobil altyapı çökse dahi çalışabilecek bir sistem olmasıdır. Bu anlamda uydu teknolojisinin sadece ticari değil aynı zamanda stratejik önemi bulunmaktadır.</p> <p>Bu doğrultuda, Türkiye’de, Uydudan Genişbant İnternet ve Telefon başta olmak üzere Uydu Hizmetlerinin yaygınlaştırılmasına ilişkin bir başlığın, “4.1. GENİŞBANT ARZININ OLUŞTURULMASI” bölümünde yer verilmesinin uygun olacağı görüşünderiz.</p>	<p><u>Bilindiği gibi, Telekomünikasyon alanında son yıllarda gerçekleşen teknolojik gelişmeler sonucunda, ses, veri ve görüntü hizmetlerine olan talepte büyük artışlar ortaya çıkmıştır. Hayatımız giderek daha fazla bilgiye ulaşmayı gerektirmektedir. Hızlı ve ucuz internet hizmetinin sağlanması hepimizin ortak amacı haline gelmiştir. Coğrafi sebeplere bağlı olarak en gelişmiş ülkelerde dahi fiber şebekeler çok yaygınlaşsa da, belli bir nüfus fiber ile kapsanamayacağı için (Fransa’da 1 milyon, Türkiye’de de 4-5 milyon kişi), bu kesimlerin uydudan Ka band ile internete erişimlerinin, ekonomik ve hızlı bir şekilde sağlanabilecektir.</u></p> <p><u>Ka Band; uydular ile son kullanıcı arasında haberleşme imkânı sağlamaya yarayan sabit ve/veya mobil uydu teknolojisidir. Son gelişmelerle, 74 cm çapındaki antenler, hatta daha küçük boyutta düzlem antenler ile artık Ka Band’dan 30-40 Mbps’a kadar hızlarda, kent, kır, bölge farkı olmaksızın her yere, ADSL ile mukayese edilebilir fiyatlarda ve çok kısa süre içerisinde hızlı internet erişimi sağlanması mümkün hale gelmiştir.</u></p>
--	--	--

Günümüzde, uydu internet teknolojilerinde büyük gelişmeler yaşanmaktadır; boyutları 10 cm³ civarında olan yüzlerce uydunun aynı anda atılabilmesi, uydu imalatı ve yörüngeye yerleştirme maliyetlerinde (tekrar kullanılabilen fırlatma sistemleri) ciddi düşüşler yaşanması bu gelişmelerden bazılarıdır. Sabit uydular yerine, aşağı yörüngede, (~1200 km civarı) düşük irtifa uydularına büyük yatırımların yapılmaktadır. Yeni teknolojilerle tek noktaya 250 Mbps hız sağlanabildiği, “beam”lerin hareketli olmasının mümkün hale geldiği, bu uyduların, nerede ihtiyaç varsa oraya odaklanabileceği, böylelikle çok daha kabiliyetli ve verimli bir kullanımı olacağı söylenebilir. Dünya’da, sürücüsüz ve çok yüksek internet hızına sahip araçlar (“Connected Cars”), konusuna çok önem verildiği ve uydu hizmetleri için yeni alanların (IoT, IoE, genişbant vb.) ortaya çıkması, bu sektörün geleceğini daha önemli kılmaktadır.

Türkiye üzerinde bulunan ve Türksat dâhil birçok başka işletmeciye ait genişbant uydu kapasitesinin çok azı kullanılmaktadır. Sınırlı sayıda, teknik bilgi sahibi insanlar

		<p><u>dışında uydunun yetenekleri tam olarak bilinmemektedir.</u></p> <p><u>Halen ülkemiz üzerinde bulunan 10 Gbps'lık uydu kapasitesiyle 10 bin aboneyi geçememiş olmamıza karşılık, ABD'de yaklaşık 2 Tbps kapasiteli uydulardan 1,5 milyon abonenin hizmet alabilmektedir. Son kullanıcıların, gelişen uydu teknolojileri ve yetenekleri konusunda bilgilendirilmemesi halinde, bu durum kısa zamanda ülkemiz ve sektörümüz adına, çok büyük ekonomik kayıpları ve teknolojik zararları beraberinde getirecektir. Dünyada yaşanan bu yeni gelişmelere uygun düzenlemelerin hayata geçirilmesi gerekmektedir.</u></p> <p><u>Uydu internetin, ülkemize sağlayacağı yararları şöyle özetleyebiliriz;</u></p> <ul style="list-style-type: none">• <u>Yüksek hızlarda ve ekonomik olarak sağlanan Uydu İnternetin, ADSL, Fiber ve Mobil internet hizmetlerini tamamlayıcı özelliğinin bulunması,</u>• <u>İnternet kullanımının artması ve yurt genelinde yaygınlaşmasının sağlanmasının yanı sıra, fiber</u>
--	--	---

		<p><u>ve/veya mobil internet erişiminin mümkün olmadığı bölgelerde yüksek hızlı internet bağlantısının daha makul ücretlerle sunulabilmesi, böylece sayısal uçurumun azaltılmasına katkı,</u></p> <ul style="list-style-type: none">• <u>Ülkemizin stratejik öneme haiz iç ve dış güvenlikten sorumlu kurumları, Bakanlıklar, AFAD, MEB, vb. devlet kurumlarına da hizmet verilebildiğinden, konunun ticari olmayan boyutunun da önemi büyüktür.</u> <p><u>Çalışmanın Amacı: Türkiye üzerinde bulunan uydu kapasitesinin daha yaygın kullanılması sağlanarak, fiber ve/veya mobil internet erişiminin mümkün olmadığı bölgelerde yüksek hızlı internet bağlantısının sunulabilmesi ve böylece sayısal uçurumun azaltılmasına katkı sağlanmasıdır.</u></p> <p><u>Sorumlu Kurum: BTK</u></p> <p><u>İşbirliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar: UDHB</u></p>
--	--	---

		<p><u>Eylem Adımları:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1- <u>Uydu hizmeti veren işletmecilerin ülkemizde yer istasyonu kurmasına ilişkin zorunluluğu ortadan kaldırılarak bunun yerine, trafiğin ülkemizden geçmesinin sağlanmasına yönelik mevzuat çalışmalarının yapılması (EHSİYY'nin 19/1/n maddesi ve Geçici 9. Maddelerinde değişiklik yapılması).</u>2- <u>Uydu hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve Türkiye üzerinde var olan potansiyelin daha verimli kullanılması için, vatandaşları, özel ve kamu kurumlarını bilinçlendirici etkinliklerin yapılması.</u>3- <u>Uydu Hizmetlerinin, "4.1.2. Genişbant Altyapılarının Ticari Olarak Yaygınlaşmasının Zor Olduğu Bölgelere Yönelik Finansal Destekleme Modeli Oluşturulması" eylem maddesinde bahsedilen kapsamda değerlendirilip destek ve teşvik edilecek mevzuat çalışmalarının yapılması.</u>
--	--	--

		<p>4- <u>Özellikle TSK ve AFAD gibi devlet kurumlarının ihalelerinde uydu hizmetlerine de yer verme zorunluluğu getirilmesi.</u></p>
<p>4.2.1. Vergi ve Mali Yükümlülüklerin Azaltılması</p>	<p>Öncelikle ÖİV revizyonu olmak üzere, bu maddede yer alan eylem adımlarının 2020'den önce gerçekleştirilmesini teklif etmekteyiz. Ayrıca, Hazine payı modelinin değiştirilmesine ilişkin eylem maddesi tarafımızca anlayışamamış olup oluşturulacak alternatif modele ilişkin ilave bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır.</p> <p>Bununla birlikte, farklı kurumlar tarafından elektronik haberleşme işletmecilerine yönelik düzenleyici yükün ve maddi yaptırımların sektöre zarar vermemesi için kurumlar arası sınırların belirlenmesi adına işbirliği protokolü imzalanmalıdır.</p> <p>ITH/OTT</p> <p>ITH, internet üzerinden sunulan ses, video ve içerik (oyun, kitap, vb.) hizmetleri olarak tanımlanabilmektedir.</p>	<p>Eylem Adımları:</p> <p><u>6- Yerli firmalar/işletmeciler tarafından sunulan İnternet Tabanlı Hizmetler (OTT) üzerinden alınan vergiler yabancı şirketlerin sundukları hizmetlerden alınan vergilerle eşit hale getirilecek veya kaldırılacaktır.</u></p> <p><u>7- Veri Merkezleri alanının gelişmesinin sağlanması için bu hizmetler üzerinden alınan vergiler indirilecek veya kademeli olarak ortadan kaldırılacaktır.</u></p> <p><u>8- Sanal Mobil Şebeke Hizmeti (SMŞH – MVNO) sunan işletmecilerden iki defa Hazine Payı alınması önlenecektir.</u></p>

Başlangıçta sadece ses ve video içeriklerinin internet üzerinden iletimi anlamına gelirken günümüzde İTH tanımı genişlemiş ve internet üzerinden sunulan birçok hizmet veya içeriği kapsar hale gelmiştir.

- İnternet bağlantı hızı ortalaması yükseldikçe (fiber şebekeler, 3G, LTE, vb. gibi), İTH'nin kullanımında artış yaşanması beklenmektedir.
- İTH'nin yaygınlaşmasının iki aşamada yaşandığını söylemek mümkündür. Bunlardan ilki, sabit ses hizmetlerinde, özellikle de uluslararası arama hizmetlerinin yol açtığı gelişmelerdir. Skype gibi şirketler, IP üzerinden kullanıcıya, hiçbir ücret ödemesine gerek olmaksızın, ses ve mesaj hizmetleri sunmaya başlamışlardır. Bir diğer aşama ise, giderek yaygınlaşan akıllı telefonlar ve bu telefonlara indirilebilen uygulamalar üzerinden sunulan hizmetler aracılığı ile gerçekleşmiştir. İkinci aşamada verilen hizmetler sadece ses değil, SMS, MMS ve görüntülü konuşma hizmetlerini de kapsamaktadır.

- Web TV ekosistemi, geleneksel yayıncılar, içerik sahipleri ve donanım sağlayıcılar gibi birçok oyuncuyu içerisinde barındırmaktadır. Son dönemde özellikle sosyal medyada yaşanan gelişmeler kullanıcıların video yükleme ve paylaşımlarına olanak sağlamaktadır. Artık önemli markalar da tüketicilere ulaşabilmek için ITH TV hizmetlerini kullanmaya başlamışlardır.
- Her ne kadar ITH'nin yaygınlaşması ile birlikte daha hızlı ve kapasitesi daha yüksek internet bağlantılarına ihtiyaç artmakta ise de bir taraftan da kullanıcılar tarafından ücretsiz olarak yüklenen ve kullanılan ITH uygulamalarının haberleşme sektörü gelirleri üzerindeki negatif etkisi de giderek artmaktadır. Kullanıcılar artık cep telefonlarına veya bilgisayarlarına indirdikleri bir uygulama ile (Skype, Viber, Tango, Facetime, ...) VOIP yöntemi kullanarak ücretsiz, sesli ve görüntülü arama yapabilmekte, bu sebeple de özellikle yurtdışını ararken bu hizmetleri

tercih etmektedir.

- ITH oyuncularının sermaye harcamaları (capex) elektronik haberleşme işletmecilerine göre neredeyse hiç yok denebilecek düzeylerde seyretmektedir. Kullanıcı sayısı her geçen gün artan ve gelecekte de yükselen bir grafikte artacak olan ITH'lerin gelirlerini, az bir yatırım ile çok yüksek seviyelere çıkartacağı söylenebilir. Buna en önemli örnek Google'ın ana şirketi olan Alphabet'in toplam piyasa değeri bakımından (570 milyar \$), Apple (535 milyar \$), Microsoft (425,7 milyar \$), Facebook (326,2 milyar \$) ve Exxon Mobil (310,1)'inde aralarında bulunduğu dünyanın en değerli 5 şirketi sıralamasında ilk sırayı almasıdır.
- Dünyada ITH alanından elde edilen gelirlerin 2021 yılında ise 753 Milyar Dolara ulaşması beklenmektedir. Türkiye çok hızlı gelişen bu pazardan mutlaka pay almalıdır.

	<ul style="list-style-type: none">– İTH ile sunulan içerik hizmetleri devletler açısından da olumsuz etkilere de sahiptir;– Devlet yurt dışından hizmet sağlayan firmalardan vergi alamamaktadır.– İTH üzerinden yapılan haberleşmede yasal dinleme yapılamamaktadır.– Yaptırım uygulanamamaktadır. <p>Yerli İTH Hizmetlerinden örnekler;</p> <p>Turkcell BiP</p> <p>D-Smart Blu</p> <p>TivibuGo</p> <p>Turkcell TV+</p> <p>Yerli firmalar/işletmeciler tarafından sunulan İnternet Tabanlı Hizmetler (OTT) üzerinden alınan vergilerin kaldırılmasıyla;</p>	
--	---	--

- Dünyada çok hızlı büyüyen bu alanda Türkiye'nin öne çıkma şansı artacaktır,
- Türkiye'den dünya ölçeğinde çok büyük firmalar çıkabilecektir,
- Bu alandaki büyümenin sağlanmasıyla kurumlar vergisi, gelir vergisi gibi alanlardan büyük vergiler elde etme imkanı ortaya çıkacaktır.

VERİ MERKEZLERİ

Veri Merkezleri ve İnternet Değişim Noktaları, ülkenin kendi siber güvenliği ve ekonomiye katkıları bakımından hayati özelliktedir. Bu nedenle ülke içinde bulunmaları gerekmektedir.

Küresel Veri Merkezi Pazarının ortalama yıllık tahmini büyüme oranının %12 olması ve pazarın büyüklüğünün 25 milyar \$'dan 50 milyar \$'a (2014-2020) çıkması beklenmektedir.

Türkiye'nin bu büyük pazarda hak ettiği yeri alabilmesi için Veri Merkezi (VM) Sektörünün desteklenmesi ve sürdürülebilir bir büyümeye ihtiyacı vardır. Böylelikle bir dünya oyuncusu haline gelebilmemiz mümkün olacaktır.

Çözüm önerisi:

- Veri Merkezi kurulumu, genişletilmesi ve idamesi için gerekli olan yapı malzemeleri, mekanik ve elektrik donanımlar, IT donanım ve yazılım alımlarında vergi indirimleri yapılması,
- Veri Merkezi Personelinin gelir vergisinden %100 muafiyeti.
- Türkiye dışına satacağı servislerin gelirlerinde %100 vergi muafiyeti.
- Türkiye içerisine satacağı servislerden %50 oranında vergi muafiyeti.
- Anlaşmalı üniversiteler ve kurumlardan, gerekli

teknik personelin yetiştirilmesi şartı ile bu personelin maaşlarında %50 oranında devlet desteği.

- Belediyeler nezdinde uygulanabilecek emlak, gayrimenkul indirimleri.

SMŞH

Dünyadaki sanal mobil operatörler, toplam mobil küresel pazarda yaklaşık yüzde 3'lük bir paya sahiptir. Bu rakam, bizlere, ülkemizde oluşacak MVNO pazarının büyüme potansiyelinin de son derece yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde Sanal Mobil Şebeke İşletmeciliği (MVNO - Mobile Virtual Network Operator) lisansları, 2009 yılından itibaren verilmeye başlanmıştır. Ancak bu hizmetlerden iki defa Hazine Payı alınması nedeniyle faaliyet gösteren işletmeci sayısı son derece sınırlıdır ve bu alandan elde edilen toplam gelir sıfıra yakındır.

SMŞH işletmecileri, mevcut GSM operatörlerinin

	<p>altyapılarını, ücreti karşılığında kullanarak hizmet veren işletmecilerdir. Mevcut düzenlemeye göre hem altyapıyı sağlayan GSM operatörlerinin, hem de sanal mobil işletmecilerinin ayrı ayrı %15 Hazine payı ödemeleri gerekmektedir. Bu uygulamaya göre, Sanal mobil telefon işletmecilerinden hizmet alan tüketicilerin iki defa Hazine payı ödemesi gibi olumsuz bir durum ortaya çıkmaktadır. Bu da ülkemizdeki MVNO işletmeciliğinin önündeki en büyük engeli oluşturmaktadır.</p> <p>5809 sayılı kanunda yapılacak bir değişiklikle, hem altyapıyı sağlayan GSM operatörlerinin, hem de sanal mobil işletmecilerinin ayrı ayrı yüzde 15 Hazine payı ödemeleri önlenmelidir. Bu değişikliğin yapılmasıyla bu alanda faaliyet gösteren işletmeciler ve bu alandan elde edilen gelirler artacaktır. Bunun bir sonucu olarak bu alandan elde edilen vergi gelirlerinde de büyük artış sağlanacaktır.</p>	
4.2.2. OTT (Over-the-Top) Hizmetlerine İlişkin Tedbirlerin Alınması	<p>Yukarıdaki bölümde de belirtildiği üzere, yerli ITH işletmecilerinin yabancı ITH işletmecileri ile rekabet edebilir hale getirilmesi, ülkemizdeki yerli işletmecilerin teşvik</p>	<p>Eylem Adımları:</p> <p>7- Yabancı OTT içerik/hizmet sağlayıcılarının, ülkemizde ofis</p>

edilebilmesi için gerekli önlem ve teşviklerin hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, her türlü düzenleme ve yükümlülüğe tabi olan yerli firmaların hiçbir yükümlülüğe tabi olmayan yabancı İTH firmaları ile rekabet edebilmesi için, yabancı firmaların da ülkemizde ofis açmalarını sağlayacak düzenlemeler yürürlüğe sokulmalıdır.

Yabancı İTH firmaları ile yerli İTH firmalarının eşit olmayan rekabet şartlarında faaliyet göstermekte olduğu haberleşme hizmetlerinde olduğu gibi TV hizmetlerinde yaşanan sorunlar ile de açıkça görülmektedir;

- İnternet ile birlikte TV hizmetleri iş modelleri ciddi anlamda değişim geçirmektedir. Bu değişim maalesef mevcut düzenlemelere yansımış değildir. RTUK, OTT TV hizmetinin en büyük gelir kalemini oluşturan OTT Video On Demand (VOD) servislerini “isteğe bağlı yayın” kapsamında değerlendirmekte ve medya hizmet sağlayıcılığı lisansına tabi tutmaktadır. Medya hizmet sağlayıcı yükümlülükleri nedeniyle yerleşik OTT TV hizmet sağlayıcısı

~~açmaları yerli OTT uygulaması geliştirmesi ve OTT içeriklerinin yurtiçinde barındırılması amacıyla altyapı yatırımı yapması halinde, yabancı OTT uygulamalarından **kapsamında** vergi **indirimleri** alınmaması için düzenlemeler yapılacaktır.~~

9- OTT TV hizmetinin, işletmeciler tarafından sunulabilmesi için izin ve yetkilendirme süreçleri yeniden düzenlenecek, Netflix, Apple TV gibi OTT TV firmalar gibi serbestçe hizmet sunabilmeleri sağlanacaktır.

editoriyal sorumlulukları da üzerine almakta ve RTÜK reklam payı ödemelerine tabi olmaktadır. Oysaki yurtdışında yerleşik bir OTT TV hizmet sağlayıcısı VOD servisleri için bu tür yükümlülüklerden habersiz durumdadır.

- TV üreticileri de OTT TV'nin gelişimini öngörerek TV üzerinden internet bağlantısını sağlayacak şekilde Akıllı TV ürünlerini piyasaya sürmüşlerdir. Bazı üretici firmalar da tüketicilerin akıllı olmayan TV'lerini tıpkı internete bağlanabilen bir Akıllı TV haline dönüştürebilmek için internet üzerinden çalışan Akıllı Settop Box ürünlerini geliştirmişlerdir. Özellik açısından Akıllı Settop Box ile Akıllı TV'nin hiç bir farklılığı bulunmamaktadır. Ancak RTÜK IPTV, Kablo TV ve Uydu Settop Box ile Akıllı Settop Box'ı aynı değerlendirerek lisanslama mevzuatına tabi tutmak istemektedir. Ayrıca BTK'dan da Kablolü Platform Yetkilendirmesi alınmasını zorunluluk haline getirmektedir.

- Diğer taraftan; ¼lkemizde artık bir Akıllı Settop Box olan Apple TV Settop Box'ı herhangi bir Teknoloji mağazasından satın alınabilmektedir. (<http://www.teknosa.com/urunler/125420524/apple-tv-md199tza-media-player>). Apple ne BTK, ne de RT¼K tarafından yetkilendirilmiş durumdadır. Tıpkı bir Free-to-Air Uydu Settop Box gibi ¼rünlerini satabilmekte ve içeriklerini T¼rkiye'de sunabilmektedir.
- Ayrıca Apple VOD servisleri de sunmaktadır. T¼keticiler, I-Stor'dan (hem internet ¼zerinden hem telefondan, tableten ve Apple TV kutusundan) istedikleri filmi satın alabilmektedirler.
- ¼lkemize giriş yapan OTT TV platformu Netflix'in hiç bir y¼k¼ml¼l¼đ¼ bulunmamaktadır. Yerli OTT TV hizmeti sunan firmalar d¼nya devlerinin karşısında korunması gerekirken yalnız bırakılmaktadır.

<p>4.3. Hem Genişbant Arzının ve Hem Talebinin Oluşturulması</p> <p>“Uluslararası düzeyde bölgesel internet değişim noktalarının oluşturulmasına yönelik ihtiyaç duyulan mevzuat çalışmaları tamamlanacak; bu alana uluslararası yatırıma çekmek için vergi muafiyeti, yer tahsisi ve enerji desteği gibi teşvikler verilecektir” (Sayfa 86)</p>	<p>Belirtilen amaçlar için getirilen server ve telco cihazlarında yaşanan gümrük sorunlarının çözümüne ve süreçlerin kolaylaştırılmasını teminen ekleme yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.</p>	<p>Uluslararası düzeyde bölgesel internet değişim noktalarının oluşturulmasına yönelik ihtiyaç duyulan mevzuat çalışmaları tamamlanacak; bu alana uluslararası yatırıma çekmek için vergi muafiyeti, yer tahsisi, <u>gümrük işlemlerinde kolaylaştırıcı önlemler</u> ve enerji desteği gibi teşvikler verilecektir.</p>
<p>4.3.2. Veri Merkezlerinin Desteklenmesi</p>	<p>“alışmanın Amacı” kısmının teklifteki gibi değişmesi gerektiği görüşünde yiz.</p> <p>Eylem maddelerine yönelik eklemelerimiz de yanda yer almaktadır.</p>	<p>alışmanın Amacı: <u>Türkiye Veri Merkezi Sektörünün hem bölgesel hem küresel ölçekte tercih edilen bir oyuncu haline gelebilmesi ve büyüyebilmesi için ihtiyaç duyulan</u> Küresel operatörlerin, ülkemize dünya ölçütlerinde veri merkezi yatırımların yapılmasına imkn verecek destek ve teşvikleri hayata geçirmektir. Böylece, ülkemize ait içerikler yurtiçinde barındırılmış olacak, yetişmiş personel ülkemizde istihdam</p>

		<p>edilecek ve ülkemiz bölgesel bir cazibe noktası haline gelecektir.</p> <p><u>4- Veri merkezleri kapsamında kullanılan cihazların enerji verimliliği göz önüne alınarak seçilmesi ve tüketimi düşük olan cihazların kullanımının teşvik edilmesi yönünde adımlar atılacaktır.</u></p> <p><u>5- Ülkemizde kurulacak veri merkezlerinin yeni teknolojileri kullanarak kurulması ve bu konuda dünyadaki öncü ülkelerden biri olması yönünde teşvikler sağlanacaktır.</u></p>
4.3.3. Türkiye’de Güçlü İnternet Değişim Nokta (İDN)’ları Oluşturulması	<p>Ülkemizde tüm işletmecilerin katılımı ile kurulmuş olan İDN(ler)in eksikliği birçok riski de beraberinde getirmektedir; ülkemizin üzerinden geçmekte olan internet trafiğinin artması yerine azalması hatta kaybedilmesinin, yine ülkemizde depolanması gereken verilerin yurt dışındaki veri merkezlerine kaymasının, bunun gibi sayısız ekonomik ve teknik tehlikeler ile karşı karşıya kalınmasının beklenebileceği değerlendirilmekte ve söz konusu risklere ilişkin farkındalığımızın artırılması gerektiği</p>	<p>Eylem Adımları:</p> <p><u>7- Tüm İSS’lerin TNAP’a katılımı sağlanacaktır.</u></p>

düşünülmektedir.

Orta Asya'da yaşayan yaklaşık 280 milyon insanın internet trafiğinin Türkiye'den geçmesi yerine, yapılamayan fiber yatırımları yüzünden Kafkas trafiğinin balkanlar üzerinden gerçekleştiği ve Bulgaristan'dan Avrupa'ya ulaştığı görülmektedir. Bu şartlar altında internet trafiği konusunda Türkiye'nin bölgesel bir merkez olması için bir veya birden fazla İDN kurulmasının şart olduğu değerlendirilmektedir.

Tüm bu şartlar göz önüne alındığında, tüm erişim sağlayıcıların katılımının sağlanacağı (başta Türk Telekom olmak üzere) bir veya birden fazla internet değişim noktasının bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken hususun ülke güvenliği gibi konular sebebi ile internet değişim noktalarının mümkün mertebe yerli olanaklar ile hayata geçirilmesi olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda, TNAP'in (<http://tnap.net.tr/>) desteklenmesinin ve aynı zamanda başka yerli girişimlerin oluşmasına da olanak sağlanmasının çok büyük öneme sahip olduğu değerlendirilmektedir.

	<p>Türkiye olarak, en geç 1-2 yıl içerisinde gerekli adımların atılmaması halinde, ülkemizde bulunan veri merkezlerinin çoğunu ve bu konuda uzmanlaşmış personelimizin büyük bölümünü kaybetmekle karşı karşıya kalınması söz konusu olabilecektir.</p> <p>Bu kapsamda, “Eylem Adımları” kısmına teklifteki maddenin eklenmesi gerektiği görüşündeyiz.</p>	
4.3.4. Toptan Genişbant Erişim Pazarlarında Rekabetin Arttırılması	<ul style="list-style-type: none">• Alternatif işletmecilerin toptan seviyede hizmet almak durumunda oldukları pazarlarda, rekabetin sağlanmasına yönelik adımlar atılması pazarın büyümesi ve abonelere uygun fiyata çeşitli hizmet sunulabilmesi açısından önemlidir. Bu anlamda, özellikle toptan genişbant pazarında, fiyat sıkıştırması testi yükümlülüğü ve fiberin regüle edilmesi önemli eylem adımlarıdır. Bununla birlikte, “teknik replicability”nin de ilgili madde kapsamında yer alması gerektiği değerlendirilmektedir. Ayrım gözetmeme ve şeffaflık yükümlülüklerine tabi kılınan işletmecilerin, kendisine, bağlı ortaklığına veya	<p>3. Alternatif işletmecilerin farklılaştırılmış hizmet sunabilmesi amacıyla ve sabit genişbant hizmetlerinde rekabetin hızla yaygınlaşması için, altyapı yapan işletmecilerin yatırım motivasyonunu da dikkate alacak ve ticari modellerin kullanımını öncelikli teşvik edecek şekilde <u>Yerel Ağın Paylaşımına Açılması (YAPA)</u> Sanal Ağa Yerel Erişim (SAYE-VULA) dâhil gerekli toptan erişim düzenlemeleri hayata geçirilecektir.</p> <p><u>5- Gerek tüketici memnuniyetinin arttırılması gerekse de etkin rekabet ortamının tesisi ve sürdürülebilirliği adına ıslak imzasız abonelik ilişkisi kurulabilmesi sağlanacaktır.</u></p>

iştirakine ayrımcılık yapıp yapmadığının tespit edilmesi kapsamında temel performans göstergelerini raporlaması ve yayımlaması faydalı olacaktır.

- AB ülkelerinde yaşanan sürece baktığımızda erişim şebekesinin rekabete açılmasıyla, alternatif işletmecilerin, hizmet ve kalite farklılaştırmasına imkan veren Yerel Ağın Paylaşımına Açılması (YAPA)'ya 2003-2007 yıllarında geçiş yaptıklarını ve kısa sürede YAPA abonelerinin tüm aboneleri içindeki oranının %80'lere ulaştığını görmekteyiz. Ülkemizde ise YAPA'ya ilişkin ilk düzenleme 2005 yılında yapılmasına rağmen, YAPA abone sayısı son derece kısıtlı kalmıştır.

Diğer taraftan YNŞ'lerle birlikte yatırımları teşvik etmek ve sürdürülebilir rekabet ortamını yaratabilmek üzere düzenleyici otoritelerce klasik yatırım merdiveninde YAPA'ya karşılık gelen basamak tanımlanmıştır. SAYE, birçok AB ülkesinde

de uygulanmaya başlanmasına rağmen, ülkemizde, 12.04.2013 tarih ve 2013/DK-SRD/188 sayılı Kurul Kararı ile Fiziksel Şebeke Altyapısına Erişim Pazarı kapsamında düzenlenmesi öngörülen SAYE hizmetine ilişkin Etkin EPG'ye sahip işletmeci Türk Telekom tarafından yapılacak çalışmanın 2013 yılı sonuna kadar Kuruma sunulması karara bağlanmış, ancak 22.05.2014 tarih ve 2014/DK-SRD/261 sayılı Kurul Kararı ile SAYE yükümlülüğü belirsiz bir geleceğe, port-transmisyon temelli VAE tarifelerine ilişkin uygulamalar gözlemlendikten sonra değerlendirilmeye bırakılmıştır.

Gerek YAPA, gerekse de SAYE'nin etkin bir şekilde pazarda varlık gösterebilmesi sağlanmalıdır

- Günümüzde, gelişen teknolojilerin hayatımızı kolaylaştırmasının bir sonucu olarak, çevrim içi(online) olarak pek çok ürün veya hizmeti satın alabilmek mümkün iken, maalesef elektronik haberleşme sektörü online hizmet satın almalarında

regülatif olarak kısıtların en yoğun olduğu sektör konumundadır.

Bugün, online ortamda okunan ve doldurulan formlar ve sözleşmeler ile gittigidiyor.com hepsiburada.com gibi gerek ulusal gerekse de yurtdışı kaynaklı siteler aracılığı ile birçok ürünü online satın alabiliyoruz. Bunun yanı sıra uçak biletini, konaklama hizmetlerini, abonelik bazlı sigorta, gazete, dergi gibi hizmetleri online satın alabiliyoruz.

Ancak teknoloji yoğun internet hizmetlerini online satın alabilmek için online abonelik evrakı okumak mümkün olmasına rağmen, ıslak imza ve kimlik kopyası olmadan abonelik başlatamıyoruz.

Oysaki, ıslak imzanın kontrolünün yapılabileceği bir mekanizma bulunmadığından, ıslak imzanın faydası da belirsizdir. Islak imzalı abonelik evrakı gerekliliği hem aktivasyon sürelerini iki katına çıkartmakta,

hem de kargo süreçlerindeki ulaşılamama %30-%50 fireye yol açmaktadır.

Islak imza alınması sadece fiziki temas noktaları olan operatörlerin etkin ve düşük maliyetler ile uygulayabildikleri bir işleyiştir ki, bu durum fiziksel temas noktaları olmayan operatörler için etkin rekabet ortamı yaratılmasını engellemektedir.

AB Komisyonu'nda Tüketicinin Korunmasından Sorumlu Komitenin (BEUC), tüketici refahını artırmak ve AB dijital Tek Pazar düzenleme hedeflerine modern ve basit kurallar getirerek ulaşabileceğini ifade etmektedir. AB Komisyonu da bu hedef çerçevesinde mevzuatı modernleştirme çalışmalarını başlatmıştır.

Gerek tüketici memnuniyetinin arttırılması gerekse de etkin rekabet ortamının tesisi ve sürdürülebilirliği adına ıslak imzasız abonelik ilişkisi kurulabilmesinin sağlanmasının önemini bir kez daha dile getirmek

	<p>isteriz.</p> <ul style="list-style-type: none">• Söz konusu eylem maddeleri 2017 sonuna dek devreye alınmalıdır.	
4.3.5. Bölgesel Bazda Düzenleme Yaklaşımına Geçilmesi	<p>Madde kapsamında amaçlananın bölgesel anlamda kalkınma ve tüketici lehine düzenlemelerin hayata geçirilmesi olduğu görülmekle birlikte söz konusu düzenlemenin geniş perspektif ile ve sonuçları üzerinden analiz edilmesinin gerek tüketici gerek işletmeciler gerekse de ülkemiz menfaatine olduğu değerlendirilmektedir.</p> <p>Bakanlığınız tarafından hazırlanan taslak UGS dokümanında “Bölgesel Bazda Düzenleme Yaklaşımına Geçilmesi” başlığı altında sayısal uçurumun ortadan kaldırılmasına yönelik kayda değer mesafe alınabilmesi için, kamu ya da özel ayrımına gidilmeden tüm kurum ve kuruluşların üzerine sorumluluklar düştüğü belirtilmiş olup, sayısal uçurumun giderilmesi için bölgesel bazda düzenleme yaklaşımına gidilmesi öngörülmüştür.</p>	Bu maddenin tümüyle kaldırılmasını teklif etmekteyiz.

Öncelikli olarak dünyada bölgesel gelişmişlik seviyelerinde farklılıklar bulunan birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de sayısal uçurumun bulunduğunu söylemek doğrudur ve bunun engellenmesine yönelik politikaların belirlenmesi gerektiği de açıktır.

Ancak, söz konusu sorunun ortadan kaldırılmasını teminen “bölgesel bazda düzenleme” çözümünün ortaya konması doğru değildir ve ortada bir kavram karmaşası olduğu değerlendirilmektedir. Ülkemizdeki mevcut uygulamayı ve bölgesel bazda düzenleme yaklaşımına geçilmesi durumunda karşılaşılabilecek durumları ortaya koymak konuya netlik kazandıracaktır;

- Mevcut durumda, BTK tarafından ülke çapında yürütülen Pazar analizleri neticesinde belirlenen Pazar tanımları içerisinde etkin piyasa gücüne (EPG) tabi olan işletmeci/işletmeciler belirlenerek, söz konusu pazarda rekabetin gelişebilmesini teminen bu işletmecilere mevzuat kapsamında yükümlülükler

getirilmektedir. İlgili pazarlarda EPG'ye sahip işletmeci veya işletmecilerin varlığı, söz konusu pazarların rekabetçi olmadığını göstermektedir. Yürütülen Pazar analizleri kapsamında EPG'ye sahip olan işletmeciler; Erişim ve/veya arabağlantı sağlama, Şeffaflık, Ayrım gözetmeme, Referans erişim ve/veya arabağlantı tekliflerinin yayımlanması, Hesap ayrımı, Tarife kontrolüne tabi olma, Maliyet muhasebesi, Asgari kiralık hat gurubu hizmetini sunma, Ortak yerleşim ve Tesis paylaşımı gibi yükümlülöklere tabi tutulmaktadır.

- Ülkemizde gelinen son duruma bakılacak olursa alternatif işletmecilerin toplam elektronik haberleşme pazarı gelirlerinden aldığı pazar payı %7 seviyelerindedir. Dolayısı ile Türkiye'de elektronik haberleşme sektöründe henüz yeterli rekabet şartları oluşmamıştır.
- Bölgesel bazda düzenleme uygulaması şu anlama gelmektedir;

	<ul style="list-style-type: none">– Mevcut durumda pazarda halen tekel konumundaki yerleşik işletmecinin belirli bölgelerde EPG’liğinin ortadan kalkmasına ve o bölgeler için yukarıda bahsi geçen düzenlemelerden muaf tutulmasına neden olacaktır.– Mevcut durumda ülke genelinde tekel gücünü korumaya devam etmekte olan yerleşik işletmeciyi herhangi bir şekilde muaf tutacak uygulamalar rekabete hizmet etmeyecektir. Bu durum amaçlanan “sayısal uçurumun ortadan kaldırılması” hedefine götürmek yerine, genişbant internet hizmetinin yaygınlaşmasının önünde de önemli bir engel oluşturacaktır. Bu durumun en önemli örneğini 2011 yılında BTK Kurul kararı ile alınan ve 2016 yılında son bulan fiber kısmi-muafiyet uygulaması oluşturmaktadır. Söz konusu muafiyet kararı	
--	--	--

sonrasında geçen süre zarfında yerleşik işletmecinin yatırımları azalmış ve yapılmayan altyapı yatırımları nedeniyle fiber abone sayısı istenildiği şekilde büyümemiştir. Bölgesel düzenleme uygulamasına geçilmesi halinde de benzer durumun yaşanacağı değerlendirilmektedir. EPG'ye sahip işletmecinin yükümlülüklerden muaf olduğu durumlarda uygulayabileceği rekabeti kısıtlayıcı uygulamalara kısaca değinilmek gerekirse;

- **Arabağlantı yapmayı reddetme:** Rakipleri ile arabağlantı yapmayı reddedecek olursa temelde kendileri de gelir kaybı ile karşı karşıya kalacağından arabağlantı yapmayı reddetmek yerine yapılan arabağlantının kalitesini düşürmek, aşırı fiyatla sunmak, ayrımcılık yapmak gibi diğer rekabet ihlali uygulamalarıyla rakiplerini zor durumda bırakma yolunu seçebilirler.

- **Fiyat dışı uygulamalar:** Pazar gücünü kullanarak ayrımcılık yapmak, hizmetin sunumunda geciktirici taktikler uygulamak, hizmetleri paket halinde veya bağlı bir şekilde sunmak gibi şartlar öne sürerek rekabet ihlalleri uygulayabilirler.
- **Fiyata dayalı uygulamalar:** Aşırı fiyat, fiyat ayrımcılığı ve çapraz sübvansiyon gibi çeşitli fiyata dayalı uygulamalarla rakiplerini pazarın dışına itebilirler.

Bu kapsamda, söz konusu eylem maddesinin amaçlanan hedeflere hizmet etmeyeceği açık olmakla birlikte, Tüketici lehine ve bölgesel kalkınma hedefiyle atılmak istenen adımlara **“4.1.2. Genişbant Altyapılarının Ticari Olarak Yaygınlaşmasının Zor Olduğu Bölgelere Yönelik Finansal Destekleme Modeli Oluşturulması”** eylem maddesinde yer verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.